

podražiti tudi ekskurzije. Če se odjavite vsaj 7 dni pred ekskurzijo, vam vrnemo 90 % vplačanega denarja, pozneje le 50 %. Če se ne odjavite vsaj 24 ur pred pričetkom ekskurzije, vplačila ne vračamo. Udeleženci potujejo na lastno odgovornost. Objavljamo številko žiro računa: 50100-620-133 05 1010115-1620908.

• **ENODNEVNA EKSURZIJA V SPODNJE POSAVJE** (8. april 1995). **Vodstvo:** Marjeta Natek. **Namen:** predstavitev aktualne problematike Spodnjega Posavja. **Potek ekskurzije:** Odhod s Kongresnega trga ob 6.30, nato vožnja v smeri Zagreba do Brežic. Sledila bo vožnja ob slovensko-hrvaški meji skozi Dobovo in Kapele do Bizelskega ob vnožju Orliškega hribovja. Povratek v Ljubljano je predviden skozi Globoko, Artiče in Krško. Na ekskurziji, ki jo bodo popestrili številni postanki, bo podrobneje predstavljena zlasti obmejna in kmetijska problematika. **Cena:** 1400 SIT. **Pogoji:** primerna obleka in obutev.

V maju bo enodnevno ekskurzijo po Gorjancih vodil mag. Matej Gabrovec, v juniju pa enodnevno ekskurzijo skozi Trento v dolino Koritnice in Bavšice Miha Pavšek. Več o teh dveh ekskurzijah bomo napisali v naslednji številki Geografskega obzornika.

• **8-DNEVNA EKSURZIJA V BELGIJO** (24. april - 2. maj 1995). Eskurzija bo organizirana v sodelovanju z Oddelkom za humano ekologijo bruselske univerze. Glavni tematski poudarek bo na varovanju naravne dediščine, zato bomo največ časa posvetili ogledom naravnih parkov in rezervatov. **Strokovno vodstvo:** mag. Gordana Beltram v sodelovanju z belgijskimi raziskovalci. **Cena:** 47 000 SIT, 52 000 SIT za nečlane, popust za študente, člane ŠS LGD. Cena vključuje prevoz in prenočišča v dvoposteljnih sobah. Prenočevali bomo petkrat v Bruslju, enkrat v Nemčiji, dve noči pa bomo preživel na avtobusu. Začetek zbiranja prijav bo 21. 2. ob 16.30 za člane LGD, za člane drugih geografskih društev 23. 2., za nečlane pa 1. 3. Ob prijavi je treba plačati akontacijo v znesku 15 000 SIT, celotno vsoto pa je potrebno poravnati do 10. 4. Prednost pri udeležbi imajo raziskovalci, študenti geografije in učitelji. V primeru odjave po 10. 4. akontacije ne vračamo, pri odjavah pred tem dnem pa pri vračilu odštejemo 1500 SIT. Podrobnejši program bo na voljo v Zemljepisnem muzeju. **Okvirni program:**

24. 4.: Odhod iz Ljubljane z avtobusom v večernih urah.
25. 4.: Vožnja preko Nemčije s kratkimi postanki, prenočevanje v bližini belgijske meje.
26. 4.: Narodni park Hautes Fagnes (Hohe Venn).
27. 4.: Bruselj - urbana geografija mesta in okolice.
28. 4.: Ardeni - geomorfologija, kras.
29. 4.: Naravni rezervat Het Zwin ob Severnem morju, Brugge - kulturna dediščina.

30. 4.: Naravni rezervat Torfbroek.

1. 5.: Odhod iz Bruslja, krajši postanki v Belgiji ali Luksemburgu.
2. 5.: Prihod v Ljubljano v popoldanskih ali večernih urah.

PREDAVANJA LJUBLJANSKEGA GEOGRAFSKEGA DRUŠTVA Valentina Brečko

Predavanja LGD so vsak tretji torek v mesecu ob 19. uri v predavalnici 233/II na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete. Vstop na predavanja je prost. Obvestila o predavanjih so objavljena v sobotnem Delu in Slovincu ter na teletekstu TV Slovenija na strani 360:

- 21. februar 1995: Severni Pakistan (Jernej Mlekuž),
- 21. marec 1995: Skandinavija (Darja Henigman in Irena Šubic),
- 18. april 1995: Ljubljansko barje, poskus multimedialnega interdisciplinarnega pristopa (Biba Jagodič s sodelavci).

TRIGONOMETRIČNA TOČKA NA KRIMU Drago Perko

Ljubljansko geodetsko društvo je ob postavitvi spominskega obeležja ob obnovi trigonometrične točke na Krimu izdalo in založilo simpatično barvno zgibanko.

Trigonometrična točka I. reda št. 172 na Krimu je koordinatno izhodišče prve katastrske izmere 1817 - 1828. Je najpomembnejša geodetska točka v Sloveniji, saj je izhodišče krimskega koordinatnega sistema, ki je matematična osnova za okoli 80 % katastrskih načrtov v merilu 1 : 2880. Ti so še danes veljavna uradna evidenca o nepremičninah. V nekdanji Jugoslaviji je bila točka nedostopna za obiskovalce, za geodete pa le izjemoma, s posebnim dovoljenjem jugoslovanske vojske. Slovenska vojska, ki je zdaj uporabnik zemljišča na vrhu Krima, ne omejuje javnega dostopa.

Krimski koordinatni sistem je nastajal na začetku 19. stoletja. To je pravokotni ravninski sistem, v katerem so izdelani katastrski načrti za deželi Kranjsko in Koroško, za Primorsko do sedanje državne meje, za vzhodno Furlanijo z Gorico in Trstom ter za celotno Istro z otoki Krk, Cres in Lošinj.

Koordinatni križ je skozi krimsko točko položen tako, da je pozitivna os x usmerjena po krinskem meridianu na jug, pozitivna os y pa na zahod. Vojaški geodeti so na Krimu postavili točko I. reda najkasneje leta 1817.

Prvotno je bila označena z majhno kamnito gomilo, trajne oznake pa so postavili v letih 1861, 1877 in 1899. Leta 1933 in ponovno leta 1947 so geodeti jugoslovanske vojske sezidali na točki opazovalni steber, leta 1963, ko je že stal sedanji planinski dom, pa so steber nadomestili z nižjo oznako, nad njo pa postavili nov opazovalni steber. Na spominski plošči, ki označuje krmsko izhodišče podobno, kot je to po vsej nekdanji Avstro-Ogrski, so napisane koordinate, ki so bile določene na osnovi satelitskih opazovanj v letu 1994.

Poleg teh osnovnih informacij nas zgibanka, kjer sta tudi dva zemljevida in dve fotografiji Krima, seznaniti s pomenom geodezije in kartografije, opiše planinske poti na Krim in predstavi mesto Ljubljano.

Geodetom ob postavitvi obeležja in izdaji zgibanke čestitamo.

MARIBOR - MARBURG, PRISPEVKI H GEOGRAFIJI PRIJATELJSKIH MEST V SLOVENIJI IN NEMČIJI **Damijana Počkaj Horvat**

V letošnjem letu mineva petindvajset let prijateljskega sodelovanja med mestoma Maribor in Marburg in dvajset let od takrat, ko je bilo sklenjeno uradno partnerstvo med univerzama obeh mest. Ob tej priložnosti je v Mariboru izšla knjiga "Maribor - Marburg, prispevki h geografiji prijateljskih mest v Sloveniji in Nemčiji", ki je rezultat večletnega strokovnega sodelovanja članov geografskih oddelkov obeh univerz in univerze v Ljubljani. Rezultat tega sodelovanja so dejansko tri knjige, saj je istočasno v Nemčiji izšel njen prevod "Marburg - Maribor, Geographische Beiträge über die Partnerstädte in Deutschland und Slowenien" v 126. zvezku Marburger Geographische Schriften in v 48. zvezku Marburger Stadtschriften zur Geschichte und Kultur. Vse tri publikacije predstavljajo pomemben prispevek k poznavanju geografske problematike obeh mest.

Knjiga je razdeljena na dva dela. V prvem delu nam predstavlja geografske probleme Maribora, v drugem pa s podobno razdelitvijo vsebinskih sklopov Marburg. Posamezni prispevki so opremljeni s številnimi grafičnimi in kartografskimi prilogi, ki dopolnjujejo in bogatijo strokoven tekst. Predstavitvi vsakega mesta je dodano še deset, žal, črno-belih fotografij, v prilogi pa barvni karti rabe prostora in mestni načrt. Naslovnica je opremljena s fotografijami obeh mest, na zadnji strani pa je grb mesta Maribora. Knjigo sta uredila Jürgen Leib in Mirko Pak, s strokovnimi prispevki pa je sodelovalo enajst strokovnjakov z geografskih oddelkov univerz v Mariboru,

Marburgu in Ljubljani.

Predstavitev obeh mest se začneja z orisom naravno-geografskega položaja. V tem poglavju I. Žibera predstavi geološke, geomorfološke, klimatske in hidrografske razmere Maribora in bližnje okolice in poglavje zaključuje s pokrajinsko ekološko regionalizacijo obravnavanega območja, naravnegeografsko okolje Marburga pa opiše H. Dongus.

V drugem poglavju B. Belec in V. Drozg spregovorita o historično-funkcijskem razvoju Maribora in predstavita faze prostorskega razvoja. Prispevek je opremljen s kartami za posamezna razvojna obdobja, kar velja tudi za prispevek J. Leiba, ki predstavlja faze prostorskega razvoja v Marburgu.

Položaj Maribora in upravna členitev je tema tretjega poglavja, v katerem M. Pak razlaga omrežje centralnih naselij v Podravju in spreminjanje upravne členitve Maribora. O podobnih problemih v Marburgu piše J. Leib.

Za boljše poznavanje mesta je pomembno razumevanje njegove zgradbe. M. Pak in V. Drozg nam v tem okviru predstavita rabo mestnega prostora, način zazidavnosti in centralne dejavnosti. Rabo tal in funkcionalno členitev Marburga pa spoznamo ob barvni karti v prispevku J. Leiba. Problematiki mestnega prostora sta namenjena še prispevka V. Drozga, ki govori o prenovi starega dela mesta Maribora in G. Mertinsa, ki nam predstavi prenovno mestnega jedra Marburga.

Ostali prispevki se ukvarjajo s prebivalstvom kot nosilec življenja v mestu in z najpomembnejšimi dejavnostmi, ki imajo odločilen pomen za obstoj mesta. Tako spoznamo razvoj in strukturo mariborskega prebivalstva v prispevku M. Paka, o Marburžanih pa razmišlja J. Leib.

Gospodarstvu obeh mest sta namenjena prispevka M. Paka in A. Slavec ter W. Döppa, prometni sistem in prometno vlogo pa predstavljata B. Belec za Maribor in L. Münzer za Marburg. Turistična funkcija postaja vse pomembnejša tudi v mestih, zato sta ji namenjena prispevka U. Horvata, ki govori o razvoju turizma v Mariboru in J. Leiba v Marburgu.

Zadnja prispevka sta namenjena predstavitvi obeh mest kot univerzitetnih mest - B. Belec predstavi Maribor in J. Leib Marburg.

Knjiga Maribor - Marburg predstavlja pomembno geografsko monografijo. Je tudi dokaz aktivnega delovanja geografov na Univerzi v Mariboru.

Knjigo je založila in izdala Pedagoška fakulteta v Mariboru, izid pa so podprli tudi Raziskovalna skupnost občine Maribor, Ministrstvo za znanost in tehnologijo RS in Univerza v Mariboru.

